

ירושלים, ו' בטבת, תשס"א

1 בינואר, 2001

חוזר מס' ח' – 06 - 2018

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

הנדון: חשבונאות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. ביום 17.1.00 פורסם חוזר מספר ח06-1992- בדבר "חשבונאות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור" (להלן – החוזר), אשר תחילתו בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים לרבעון המסתיים ביום 31.3.02. ההוראות שנקבעו בחוזר התבססו על הכללים שנקבעו בארה"ב בתקן חשבונאות כספית מספר 133 (FASB Statement No. 133 Accounting for Derivative Instruments and Hedging) (Activities). בחוזר נקבעו כללי החשבונאות והדיווח לגבי מכשירים נגזרים, לרבות מכשירים נגזרים מסוימים המשובצים בחוזים אחרים (להלן מכונים ביחד נגזרים) ולגבי פעילויות גידור.
2. בחודש יוני 2000 פרסם ה – FASB את התקן של כללי חשבונאות כספית מספר 138 (FASB Statement No. 138 Accounting for Certain Derivative Instruments and Certain Hedging Activities – an amendment of FASB Statement No. 133 מספר 133 לגבי מדידה וגילוי על מכשירים נגזרים ופעילויות גידור). על מנת להבטיח התאמה של ההוראה המתיחסת לתאגידים בנקאיים בישראל לכללים האמריקאים החדשים, נדרש תיקון של החוזר בהתאם לכללים אלו.
3. העקרונות של הוראה זו מתבססים על התיקונים שנקבעו בתקן מספר 138 בארה"ב, והיא מתייחסת למספר מוגבל של נושאים הגורמים לקשיים ביישומן של הוראות החוזר.
4. בהכנת ההוראה נעשה שימוש בעבודה של צוות מקצועי שהוקם ביוזמתו של פרופ' אלי אמיר - יו"ר הועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות. הצוות הוקם על מנת לעדכן, בהתאם להנחיות תקן מספר 138, את המסמך שנערך בשעתו על ידי צוות מקצועי קודם שהוקם ביוזמתו של פרופ' דן גבעולי, כדי לבחון את הטיפול החשבונאי במכשירים נגזרים ולהגיש המלצה לוועדה המקצועית של המוסד, באשר לתקן ישראלי אפשרי בנדון.
5. לאחר התייעצות בוועדת הקשר של לשכת רואי חשבון בישראל ובוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, אני מתקן בזה את הוראות הדיווח לציבור כמפורט להלן.

עיקרי ההוראה

6. הוראה זו מתקנת את כללי החשבונאות והדיווח שנקבעו בחוזר לגבי מכשירים נגזרים מסוימים ופעילויות גידור מסוימות כמפורט להלן.
- 6.1. החרג של רכישות רגילות ומכירות רגילות בסעיף 9.ב. להוראה, יכול להיות מיושם לגבי חוזים אשר במפורש או במשתמע מתירים סילוק נטו, כפי שנדון בסעיפים 8.א. ו- 52.ג.1) להוראה, וכן חוזים אשר יש להם מנגנון שוק המאפשר סילוק נטו, כפי שנדון בסעיפים 8.ב. ו- 52.ג.2) להוראה.
- 6.2. הסיכונים הספציפיים אשר יכולים להיות מוגדרים כסיכון המגודר, הוגדרו מחדש כך שבגידור של סיכון שיעור ריבית, הסיכון של שינויים ב"שיעור ריבית העוגן" (benchmark interest rate) שהוגדר בסעיף 4 להוראות, יהיה הסיכון המגודר.
- 6.3. נכסים והתחייבויות שהוכרו הנקובים במטבע חוץ, אשר לגביהם רווח או הפסד מעסקה במטבע חוץ מוכרים בדוח רווח והפסד בהתאם להוראות הדיווח לציבור, יכולים להיות פריט מגודר בגידורי שווי הוגן או בגידורי תזרים מזומנים.
- 6.4. נגזרים בינחברתיים מסוימים יכולים להיות מיועדים כמכשירים המגדרים בגידורי תזרים מזומנים של סיכון שער החליפין של מטבע חוץ בדוחות הכספיים המאוחדים, אם נגזרים בינחברתיים אלה מקוזזים על בסיס נטו על ידי חוזים עם צד שלישי שאינו קשור.

שיעור ריבית העוגן

7. בתקן מספר 138 הוגדר המונח שיעור ריבית עוגן תוך הסתמכות על שיעורי הריבית הנהוגים בארה"ב. בהוראה לא נכללה ההתייחסות המתבקשת להתאמת הגדרת שיעור ריבית העוגן המתייחסת לחשבונאות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור, לשיעורי הריבית הנהוגים בישראל. בכוונתנו להתייחס לנושא בנפרד, ברבעון השלישי של שנת 2001.

הוראות הגילוי

8. על מנת להבטיח התאמה של מתכונת הגילוי על חשבונאות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור בדוח כספי של תאגיד בנקאי, להוראות הדיווח של רשויות הפיקוח בארה"ב ולמתכונת הגילוי שתתגבש ביישום הכללים החדשים ע"י מערכת הבנקאות בארה"ב, נמשיך לעקוב אחר ההתפתחויות ונעדכן את מתכונת הגילוי ברבעון השני של שנת 2001.

תחילה ותחולה

9. כפי שנקבע בסעיף 45 לחוזר, הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים הנערכים מהרבעון המסתיים ביום 31.3.02.
10. תאגיד בנקאי שיתקשה בישום ההוראות בדוחות הכספיים בשנת 2002 יפנה בבקשה מפורטת אל מר מ. שפיגל סגן המפקח על הבנקים ובמקרים מיוחדים נשקול הוראות מעבר ספציפיות.

עדכון הקובץ

11. מצורפים בזה דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(1/01) [2] 697-4	(1/00) [1] 697-4
(1/01) [2] 697-4.1	-----
(1/01) [2] 697-6	(1/00) [1] 697-6
(1/01) [2] 697-9	(1/00) [1] 697-9
(1/01) [2] 697-9.1	-----
(1/01) [2] 697-10	(1/00) [1] 697-10
(1/01) [2] 697-17	(1/00) [1] 697-17
(1/01) [2] 697-17.1	-----
(1/01) [2] 697-18	(1/00) [1] 697-18
(1/01) [2] 697-18.1	-----
(1/01) [2] 697-23	(1/00) [1] 697-23
(1/01) [2] 697-23.1	-----
(1/01) [2] 697-24	(1/00) [1] 697-24
(1/01) [2] 697-24.1	-----
(1/01) [2] 697-25-27	(1/00) [1] 697-25-27
(1/01) [2] 697-27.1	-----
(1/01) [2] 697-28	(1/00) [1] 697-28
(1/01) [2] 697-28.1-28.2	-----
(1/01) [2] 697-30-33	(1/00) [1] 697-30-33
(1/01) [2] 697-35-36	(1/00) [1] 697-35-36
(1/01) [2] 697-36.1	-----
(1/01) [2] 697-38-39	(1/00) [1] 697-38-39
(1/01) [2] 697-43	(1/00) [1] 697-43
(1/01) [2] 697-43.1	-----
(1/01) [2] 697-46	(1/00) [1] 697-46
(1/01) [2] 699-22	(11/00) [1] 699-22

בכבוד רב,

יצחק טל

המפקח על הבנקים

(8317.doc)